

Kommunfullmäktige

Policy

Finanspolicy

Ärendenummer KS 2018/100

Antagen av kommunfullmäktige 2019-01-27, § 20

Innehåll

1	INLEDNING	3
1.1	Syfte och omfattning	3
1.3	Övergripande mål.....	4
2	ANSVAR OCH BEFOGENHETER	4
2.1	Koncernsamordning	4
2.2	Ansvarsnivåer	4
3	RISKHANTERING	5
4	LIKVIDITETSFÖRVALTNING OCH PLACERING.....	7
5	UPPLÅNING OCH SKULDFÖRVALTNING.....	7
6	BORGEN OCH UTLÅNING	8
7	UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING	9

1 INLEDNING

1.1 Syfte och omfattning

Denna finanspolicy är ett ramverk från kommunfullmäktige i syfte att ange övergripande målsättning, organisation med ansvarsfördelning och föreskrifter för finansverksamheten inom kommunkoncernen.

Policyn preciserar de föreskrifter för kommunens medelsförvaltning som kommunfullmäktige enligt 11 kap 2 - 3 §§ Kommunallagen ska meddela.

Finanspolicyn omfattar finansverksamheten i kommunkoncernen, med vilken avses Älmhult kommun med helägda bolag. Policyn berör i vissa delar också delägda bolag, kommunalförbund och externa parter.

Med finansverksamheten avses upplåning, utlåning, borgen, likviditetshantering, placering av överskottslikviditet och finansiell riskhantering. Kommunstyrelsen och respektive styrelse i helägt bolag ska besluta om finansiella riktlinjer (verksamhetsplaner) för den egna finansverksamheten inom ramen för denna finanspolicy.

Ansvarig

Styrdokument

Kommunfullmäktige

**Finanspolicy
Älmhult
kommunkoncernen**

Kommunstyrelse

**Övergripande
verksamhetsplan,
tillämpningsanvisningar för
medelsförvaltningen
Älmhults kommun**

Bolagsstyrelse

**Verksamhetsplan i
respektive helägt
bolag**

1.3 Övergripande mål

Det övergripande målet för finansverksamheten inom kommunkoncernen är att medverka till en god ekonomisk hushållning genom att:

- säkerställa betalningsförmågan och trygga tillgången på kapital
- inom ramen för ovanstående, eftersträva bästa möjliga finansnetto
- effektivisera och utnyttja stordriftsfördelar inom likviditetshantering, betalningsrutiner och övriga finansiella tjänster

Finansverksamheten inom kommunkoncernen ska bedrivas:

- betryggande med god riskkontroll och utan spekulativa inslag. Upplåning och utlåning vars enda syfte är att skapa räntevinster för kommunkoncernen ska inte förekomma. Detta innebär att upplåning ska vara relaterad till verksamhetens behov och inte får ske för att spekulera.
- aktivt för att skapa möjligheter att rationellt hantera risker med hänsyn till kostnaden för att minska eller eliminera risker.
- med etisk och miljömässig hänsyn och med hög kompetens.

2 ANSVAR OCH BEFOGENHETER

2.1 Koncernsamordning

Kommunkoncernen ska ha ett gemensamt koncernkontosystem för att samordna betalningsflöden. Helägda bolag ska vara anslutna till kommunens koncernkontostruktur. Ej helägda bolag och kommunalförbund kan anslutas efter ansökan från respektive bolag/förbund.

Nämnder och bolag ska till kommunledningsförvaltningen lämna den information som behövs för ett effektivt finansiellt samarbete inom kommunkoncernen. Tillika ska kommunledningsförvaltningen ge dessa parter motsvarande information som behövs för deras respektive verksamhet i syfte att underlätta kommunledningsförvaltningens hantering av sekretessbelagd information uppmannas nämnder och bolag att noga specificera vilka uppgifter i informationen som de anser bör vara sekretessbelagda och på vilka grunder sekretess bör gälla.

Bolagen ansvarar, inom ramen för denna finanspolicy, för att ta fram finansiell verksamhetsplan.

2.2 Ansvarsnivåer

Ansvaret för finansverksamheten inom kommunkoncernen fördelas enligt nedanstående.

Kommunfullmäktiges ansvar är att

- besluta om finanspolicy för kommunkoncernen
- besluta om en ram för kommunens egen upplåning i respektive års budgetbeslut

- besluta om borgensram och borgensavgift för respektive helägt bolag
- besluta om kommunens utlåning till och borgen för delägda bolag, kommunalförbund och externa parter
- följa finansverksamheten genom årsbokslut och övrig finansiell rapportering

Kommunstyrelsens ansvar är att

- övergripande ansvara för finansverksamheten enligt denna finanspolicy
- besluta om finansiell övergripande verksamhetsplan för Älmhults kommun
- besluta om publika låneprogram såsom certifikat- och obligationsprogram
- fortlöpande utvärdera finanspolicy och finansiell övergripande verksamhetsplan samt föreslå kommunfullmäktige att revidera finanspolicyen vid behov
- löpande följa finansverksamheten genom finansiell rapportering

Nämnderna ansvarar för att:

- ge kommunledningsförvaltningen den information som behövs för en effektiv likviditetsplanering och finansiell samordning inom kommunkoncernen

Styrelserna i de helägda bolagen ansvarar för att:

- finansverksamheten i respektive bolag bedrivs inom ramen för denna finanspolicy
- besluta om finansiell verksamhetsplan för respektive bolag inom ramen för denna finanspolicy
- tillhandahålla den information till kommunledningsförvaltningen som behövs för ett effektivt finansiellt samarbete inom kommunkoncernen

3 RISKHANTERING

Finansiell verksamhet är förknippad med risktagande, dels i form av finansiella risker dels i form av operativa risker. Kommunstyrelsen och respektive bolagsstyrelse ska i finansiella verksamhetsplaner ange riktlinjer för riskhanteringen. Bolag som i verksamheten har identifierade risker av finansiell karaktär, vilka inte täcks av finansverksamheten, ska utarbeta strategier och riktlinjer för dessa risker. Exempel på sådana risker är elprisrisker och valutarisker kopplade till elhandel samt råvaruprisrisker.

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till medel för betalningar.

Kapitalförsörjningen ska tryggas genom en god diversifiering från var tid avseende lånens förfallostruktur, upplåningsformer, långivare och kreditlöften.

För att minska risken att inte ha tillgång till kapital får kommunen eller respektive bolag ha högst 50 procent av den totala låne- och kreditlöftesvolymen som förfaller under en enskild 12-månaders period.

Ränterisk

Med ränterisk avses risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar respektive verksamhets finansnetto negativt.

Kommunen eller bolaget ska utforma en betryggande strategi för räntebindningen. Strategin bör uttryckas som en bestämd förfallostruktur för räntebindningen och riskmandat ska ange tillåtna avvikelser. Motiv för valet av strategi ska dokumenteras. Strategin ska för kommunens del beslutas av kommunstyrelsen och för bolagens del i respektive bolagsstyrelse.

Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken för att motparten inte kan fullfölja de förpliktelser som avtalet innebär. I externa finansiella transaktioner med motpartsrisk ska bara motparter med hög kreditvärdighet väljas. Motpartsrisker ska i möjligaste mån reduceras genom att riskerna sprids på flera motparter.

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att drabbas av ökade kostnader till följd av valutakursförändringar.

All upplåning och placering ska ske i svensk valuta. Undantag ifrån detta kan ske efter särskilt beslut i kommunfullmäktige.

Större betalningsflöden i utländsk valuta ska valutasäkras.

Derivatinstrument

Med derivat avses ett finansiellt instrument för att hantera kurs- och ränterisker.

Derivatinstrument får användas endast till att hantera finansiella risker i underliggande upp- och utlåning, placeringsportfölj eller i underliggande valutaexponeringar. Derivatinstrument får enbart användas som säkringsinstrument och inte i spekulativt syfte och ska därmed alltid kunna säkringsredovisas.

All användning av derivatinstrument förutsätter god förståelse för instrumentets funktion, prissättning och tillhörande risker. Administrativa rutiner som kan hantera dessa affärer ska finnas. Riskbedömning och konsekvensanalys av en derivattransaktion ska alltid dokumenteras före affärsavslut.

Operativa risker

Med operativ risk avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, fel orsakade av den mänskliga faktorn eller felaktiga system.

De operativa riskerna ska begränsas genom god intern kontroll, uppföljning och rapportering. Finansverksamheten ska organiseras utifrån en ansvarsfördelning som alltid upprätthåller principen att ingen enskild person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan.

4 LIKVIDITETSFÖRVALTNING OCH PLACERING

Förvaltningen av likviditet ska alltid vara så stor att en god betalningsberedskap kan hållas. Nivån på betalningsberedskapen och riktlinjer för överlikviditet ska framgå av den Finansiella verksamhetsplanen.

Helägda bolag ska vara anslutna till kommunens koncernkontostruktur. Delägda bolag och kommunalförbund kan anslutas efter ansökan till Kommunstyrelsen från respektive bolag/kommunalförbund. Är det en checkräkningskredit kopplad till bolagets/kommunalförbundets underkonto i koncernkontostrukturen ska kommunfullmäktige besluta om utlåning och omfattning av densamma.

Överskottslikviditet ska i första hand användas för att reducera lånebehovet i kommun-koncernen. Om det ändå finns bestående överskottslikviditet i kommunkoncernen ska den hanteras aktivt och inom riktlinjerna för risktagande. De bolag som är anslutna till kommunens koncernkontostruktur ska placera all överskottslikviditet genom kommunledningsförvaltningen.

Kommunstyrelsen och respektive bolagsstyrelse ska i respektive finansiella verksamhetsplaner ange riktlinjer för likviditetshantering. Kommunstyrelsen ska i övergripande finansiella verksamhetsplan ange riktlinjer för placering av överskottslikviditet.

5 UPPLÅNING OCH SKULDFÖRVALTNING

Kommunfullmäktige beslutar årligen om låneram för kommunen gällande nyupplåning respektive omsättning av befintliga lån.

En hög säkerhet beträffande tillgång till finansiering ska eftersträvas och kommunkoncernens betalningsförmåga ska vid varje tidpunkt vara säkerställd via tillgång till likvida medel och/eller genom avtalade kreditlöften. Respektive bolag ansvarar för att med kommunledningsförvaltningen teckna avtal för respektive verksamhets behov av checkräkningskredit.

Finansiell leasing i kommunkoncernen jämförs med upplåning. Normalt är den effektiva finansieringskostnaden för ett leasingavtal högre än alternativkostnaden vid egen finansiering eller lånefinansiering. Därför används finansiell leasing i normalfallet sparsamt, och all finansiell leasing i kommunen ska beslutas av kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen och respektive bolagsstyrelse ska i respektive finansiella verksamhetsplaner ange riktlinjer för upplåning och likviditetsreserver.

6 BORGEN OCH UTLÅNING

Utlåning och borgen får endast ske i enlighet med kommunfullmäktiges beslutade utlånings- och borgensramar. Kommunledningsförvaltningen ska tillsammans med bolagen inför kommunfullmäktiges beslut om ramar för utlåning och borgen lämna ett skriftligt utlåtande innehållande en riskbedömning. Motsvarande utlåtande ska lämnas till kommunfullmäktige för beslut om utlåning till delägda bolag, kommunalförbund och extern part.

Kommunstyrelsen ska i finansiella riktlinjer ange riktlinjer för utlåning, borgen, kreditprövning och säkerheter samt riktlinjer för fastställande av borgensavgifter som beslutas av kommunfullmäktige i särskild ordning.

Utlåning till och borgen för delägda bolag och kommunalförbund

Utlåning eller borgensteckning till delägda bolag och kommunalförbund ska normalt ske endast med motsvarande andel i åtagandet som regleras i konsortialavtal eller motsvarande avtal med annan part.

Utlåning till och borgen för extern parter

Lån från kommunen eller borgen kan av kommunfullmäktige prövas i sådana särskilda fall då det bedöms vara av väsentlig betydelse för tillvaratagande av för kommunen angelägna intressen.

För utlåning eller borgen ska kommunledningsförvaltningen, där så är möjligt, kräva säkerhet i form av pantbrev i fastighet eller motsvarande säkerhet med tillfredställande förmånsrätt. Även kompletterande säkerhet ska prövas.

Borgensavgift och marginalpåslag vid utlåning till delägda bolag

Utlåning till och borgen för verksamheter som bedrivs i konkurrens omfattas av EU:s statsstödsregler. För att åstadkomma konkurrensneutrala villkor ska bolagen erlagga ett marginalpåslag vid upplåning från kommunen eller en borgensavgift då kommunen går i borgen. Kommunens marginalpåslag och borgensavgifter ska vara transparenta och baseras på marknadsmässiga villkor med hänsyn tagen till respektive bolags egna finansieringsmöjligheter vid respektive upplåningstillfälle.

7 UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING

Kommunstyrelsen och kommunens helägda dotterbolag skall tre gånger per år, i samband med delårsrapporter och årsredovisning, lämna en rapport till kommunfullmäktige avseende koncernens finansverksamhet. Rapporten skall vara fördelad på respektive bolag och skall innehålla skuldportföljens volym, inklusive kapitalbindning, räntebindning och derivat, fördelade på instrument och motparter.